

انگشت بخشه، حضرت ام المومنین (ع) در حال که نماز روز بیست و چهارم ذی الحجه در تاریخ اسلام، روزی بسیار مهم و سرنوشت ساز است، روزی است که بر اثر یک حادثه کوچک، ولی بسیار عظیم و دارای اهمیت، یکی از آیات الهی بر پیامبر صلی الله علیه و آله نازل شد. در اثر نزول همین آیه، پیامبر صلی الله علیه و آله پرده از یک مسئله بسیار مهم برداشت و جریان خاتم بخشی علی علیه السلام را به اطلاع مردم رساند. آیه ای که نازل شد، آیه ولایت بود و خبر مهم، اعلام ولایت و جانشینی امیرمؤمنان علیه السلام بود، که پیامبر صلی الله علیه و آله از سوی پروردگار، از این واقفیت خبر داد و پرده برداشت. خاتم بخشی امیرمؤمنان علیه السلام «انما ولیکم الله و رسوله و الذین آمنوا الذین یقیمون الصلاة و یؤتون الزکاة و هم راکعون» (1)؛ ولی شما تنها خدا و پیامبر اوست و کسانی که ایمان آورده اند؛ همان کسانی که نماز را بر پا می دارند و در حال رکوع، زکات می دهند. قیام شب در آن خراسان به همدی "شیخ حسین حمیدی" در نشانی (737 ق)، همزمان با حکومت مغول و پس از قتل عام رزمی ها و وسیع چنگیز و هلاکو، مردی روحانی به نام شیخ خلیفه مازندرانی، درصدد سازماندهی مردمی علیه مغولان برآمد. او در مسجد جامع سبزوار خانه کرده و در آن جا به وعظ و ارشاد پرداخت. رفته رفته، مردم به دورش گرد آمده و نسبت به اوضاع مسلمین آگاه گردیدند. روحانی نماهای درباری به واهمه افتاده و فتوا به قتل وی دادند. سرانجام سعید مغول دستور قتل او را صادر کرد و او را در مسجد، شهید کردند. شیخ حسن جوری شاگرد وی، راه شیخ خلیفه را دنبال کرد. او با اعلام بسیج عمومی، مردم مسلمان را سازماندهی کرده و مبارزه رزمی را آغاز نمود. یک بار فریاد برآورد: حاکم مغول زانتان را می طلبد چه پاسخی می دهید؟ مردم گفتند: ما سربردار می نهیم و این ننگ را نمی پذیریم. و از این زمان بود که این قیام به سربرداران مشهور شد. سرانجام برای نخستین بار، نهضتی در سراسر خراسان بر بنیاد تشیع علوی علیه استعمار خارجی و استبداد داخلی صورت گرفت و به پیروزی رسید.

استفاده از سلاح "تپ" برای اولین بار در جنگ بین انگلستان و فرانسه (1346 م) در 26 اوت 1346 م برای اولین بار در تاریخ، نیروهای ارتش انگلیس، جنگ افزار توپخانه را در جنگ کرسی که با ارتش فرانسه روی داد به میدان آوردند. در این جنگ به دلیل به کارگیری این اسلحه سنگین توسط ارتش انگلیس، فیلیپ هشتم پادشاه فرانسه با وجود برتری کمی نیروهایش نسبت به انگلیسی ها، در حالی که در آستانه پیروزی بر دشمن بود، به سختی شکست خورد.

در گذشت "آنتوان فان لیونیهک" دانشمند هلندی و مخترع میکروسکوپ (1723 م) در 24 اکتبر 1632 م در خانواده ای تهی در هلند به دنیا آمد. وی از زمان کودکی، علاقه زیادی به کارهای فنی داشت و بیشتر اوقات، عدسی و آینه می ساخت، تا اینکه با این ذره بین ها، ساخت و پرداخته دست خود، میکروسکوپ ساده ای ساخت و به وسیله آن، اشیاء ریز را مورد مطالعه قرار داد. لیونیهک در این زمان، علی رغم اینکه برای امرار معاش به سرایداري و خشکبارفروشی مشغول بود، با این حال میکروسکوپ را متوجه جهان موجودات ذره بینی کرد و آزمایش های گوناگونی با آن انجام داد. او برای اولین بار آب را در زیر میکروسکوپ آزمایش کرد و به وجود موجودات ریز ذره بینی در آب آلوده پی برد. او نه تنها موجودات ذره بینی را کشف کرد، بلکه به تجربیات با ارزش دیگری دست زد که در تاریخ علم، بی سابقه بود که مشاهده گلیول و های قرمز خون و کشف اسپرماتوزوئید یا سلول های جنسی مردان از آن جمله اند. در این زمان بود که انجمن سلطنتی لندن آنتوان لیونیهک را با اینکه تحصیلات مشخص و منظمی نداشت، به عضویت رسمی خود درآورد. او در سال 1674 م به عنوان بزرگ ترین کشف، میکروب ها را مشاهده نمود و یکی از اکتشافات مهم بشری را رقم زد. او انواع مختلف باکتری ها و جانوران تک سلولی را تشریح کرد و ابعاد آنها را محاسبه نمود. لیونیهک هم چنین برای نخستین بار در سال 1683 م، تصویری از باکتری ها را روی کاغذ آورد و مراحل زندگی و تولید مثل آنان را مطرح و اثبات نمود. در این هنگام، آوازه شهرت لیونیهک عالم گیر شد و مورد ستایش بسیاری از بزرگان قرار گرفت. او تا آخرین روز حیاتش، دست از کار و فعالیت نکشید تا اینکه در 26 اوت 1723 م در 91 سالگی درگذشت. کشف بزرگ لیونیهک تا زمان لویی پاستور، پزشک و میکروب شناس معروف فرانسوی، یعنی تقریباً دو قرن بعد کاربردی نداشت و عملاً مسکوت باقی مانده بود. میکروسکوپ آنتوان لیونیهک هرچند دستگاه ساده ای بود که عدسی بسیار کوچکی داشت، ولی این اختراع گامی بود برای آیندگان. به طوری که با کوشش دانشمندان و پیشرفت تکنولوژی، میکروسکوپ های الکترونیکی کنونی توانایی بزرگ نمای چند صد هزار برابری اجسام ریز را دارا می باشند.

تولد "آنتوان لاونیه" شیمیدان معروف فرانسوی (1723 م) آنتوان لاونیه کاشف و دانشمند شهیر فرانسوی و از بنیان رگذاران علم شیمی نوین، در 26 اوت سال 1743 م در پاریس به دنیا آمد. وی در ابتدا رشته حقوق را به پایان رساند ولی به دلیل علاقه زیاد به علوم پایه، وارد این عرصه گردید. از این رو از جوانی زیر نظر استادانی ماهر، نجوم، گیاه شناسی و شیمی و زمین شناسی را به خوبی فراگرفت و در 25 سالگی به عضویت فرهنگستان سلطنتی علوم برگزیده شد. از این زمان بود که تحقیقات خود را بر روی شیمی و فیزیولوژی متمرکز نمود و به اکتشافات مهمی نائل آمد. لاونیه در ضمن تحقیقات خود، هوا را تجزیه کرد و عناصر تشکیل دهنده آن را شناخت. او بدین ترتیب گاز اکسیژن و اهمیت آن را در عمل احتراق کشف نمود و هم چنین موفق شد، هوا را از ترکیب عناصر اولیه آن بسازد. او اولین کسی بود که ثابت کرد حرارتی که بدن دارد نتیجه احتراق کندی است که به طور مداوم در بدن ایجاد می شود. به مناسبت همین تحقیقات، او را بنیان رگذار علم فیزیولوژی و بیوشیمی می دانند. وی پژوهش ها و آزمایش های گسترده ای در علم شیمی انجام داد آزمایش ها، قانون بقا و پایدگی ماده را به اثبات رسانید. به موجب این اصل، هیچ چیز نه

به خودی خود به وجود می‌آید و نه از بین می‌رود. این قانون پایه و اساس فرمول‌های مهم شیمی امروز است و طبق آن اگر دو یا چند عنصر با هم ترکیب شوند، عناصر دیگری به وجود می‌آید که وزنشان با وزن عناصر اولیه یکی است. لاوازیه نقش اکسیژن را در تنفس جانوران و گیاهان بیان کرد و حرارت بدن را نیز اندازه‌گیری نمود. او تألیفات زیادی از خود بر جای نهاده که می‌توان به آثاری هم‌چون ثروت‌های زیرزمینی امپراتوری فرانسه، درباره منابع طبیعی و آب و هم‌چنین احتراق فسفر و گوگرد اشاره کرد. فعالیت‌های علمی لاوازیه گاه بر اثر اشتغالات فنی و سیاسی که از طرف دولت به او ارجاع می‌شد وقفه و رکود پیدا می‌کرد. یکی از این ماموریت‌ها، مسئولیت جمع‌آوری مالیات مردم فرانسه بود که به او داده شد. اما پس از انقلاب کبیر فرانسه، بر اثر جو سازی‌هایی که علیه این دستگاه صورت گرفت، مسئولان آن به صورت افرادی خون‌خوار و منفور معرفی شدند که هم‌چون زالوهای خون‌خوار مردم را می‌مکیدند و از آنها مالیات می‌گرفته‌اند. لذا همگی را دستگیر و محاکمه کردند. لاوازیه هم که نتوانسته بود بی‌گناهی خود را در این محاکمه جنجالی ثابت کند، محکوم به اعدام شد و سرانجام در روز هشتم مه 1794م، در 51 سالگی به زیر تیغ گیوتین رفت. یکی از دانشمندان فرانسه، پس از مرگ لاوازیه گفت: تنها یک لحظه وقت برای بریدن لاوازیه صرف شد و شاید تا یک‌صد سال، زمان نتواند سر دیگری همانندش به وجود آورد. حقانیت اسلام و منزلت اهل بیت پیامبر را به روشنی آشکار ساخت.